

Efesus Pas nda Por ai Efesusihündambo sürü papimarandi

¹ Ro Por, Sisas Kraisindi hoafi sahamindi ha-rihandeimb-anahi. God ai ahandi hohoanimonambo wambo ahandi hoafi semindi hombohünda kafaore hiningi-mareandiri. Se Efesusihündi Sisas Kraisimbo anihondümbo-rihoreimbi siheimbo God ai wand-anei, yahuenüngu kamafoareandür-anei.

² Sihēfi Ape God asu Adükari Sisas Krais ai siheimbo moani hipoambo-ndineandüra, asu sihei hohoanimo afundihi kündihi hehi mbimariya samboanahi.

Kraisindi süngüyu God ai sihefi hohoanimoambe aboedi moatükuni masemuni

³ Sihiri sihefi Adükari Sisas Kraisindi God asu Ape-mayu ranahambo aboedani, mbisefimboane. Sihiri Krais-babidi manimboefamboyu asu God ai sihefi hohoanimoambe sünambeahindi moatükuni munju ranimbo aboedi-aboedireamuni arandi.

⁴ Sapu God ai hifi, sünü nafikoateyu-ambeahiyu sihefimbo ahandi sürühehindeimbi nindou-yehi asu ahandi hımboahü hütikoate-mbeyeiya yahuhaya dibonmayumuni.

⁵ Horombo hondü God ai ahandi hipoambofe süngu sihefimbo Sisas Kraisindi süngüyu ahandi nimorimbore kamafoareamuni. Ahandi-hoari

yifirimayu rasüngu ramefeyuwa asu ai hihifi-hihifimayu.

⁶ Ai ahandi ngusüfo parireimbi nimorindi süngu sihefimbo hipoambo-mareamuni ranimbo-animbo asu sihiri ahandi ranipoanimbo hondü moani hipoambombofe ranahambo aboed-ane, mbisefimboane.

⁷⁻⁹ Krais ai yifyuhüyu, asu ahandi horinambo sihefi moaruwai hohoanimo ranahambo God ai amboawiyeyi yahuhaya aboedambo-mareamuni ai sihefimbo afindi hamindi hipoambo-reamunühi-wambo. Nga Godindi moani hipoambofe hohoanimo ra adükarü hamindi hond-ane! Horombo God ai Kraisindi warisüngu ro randiheamboyahi mehu ra dibo menjoroyosi, nga ai diboadore fifireandühi yifiriyuhü ahandi hohoanimo ra sihefimbo weindahimareamuni.

¹⁰ God ai ahandihoari aboedi hohoanimo nda yare hohoanimo masihend-ane, nga rasimboanü refembo si tükündifeyoani munquambo hifinindi asu sünambeahindi moatükuni ra mamambe-ndeandüh-animbo asu Krais ai bogorimbondüfi hıbadarümbui, mehu.

¹¹ Ninimoatükuni God ai yifiriyu haya hohoanimo masihendi ra yare-randa tüküfe arandi. Horombo God ai hohoanimo masihendi ra hapondani ana rasüngüreandühi asu Kraisıbabıdı Suda yıhoefimbo ahandi nendimbore kamafoareamuni.

¹² Ranane asu Suda ro boatei Kraisımbı hıfandırihuri manımbıoefı ra God ai wambo aboedi hamındı ndürı adükarümb-ani mbısei, yahuhaya kamafoareamuni.

¹³ Aboedi hoafi ndanambo-animbo Suda-yafe

ndifo s̄heimbo amboan̄i God ai aboedambo-nd̄iheand̄uri-mboyah̄i mehu. Se hoafi ra h̄imbor̄iyei hehi, an̄ihond̄umbo-mar̄ihindi asu se Krai-s̄bab̄idi mam̄i an̄imboei. God ai horombo hoafire mas̄hend̄i s̄ungu s̄heimbo wand-anei mehu ra nafuimboh̄undambo ahand̄i Yifiafi Aboedi masagad̄uri.

¹⁴ God ai s̄hef̄imbo ahand̄i nouehund̄i ran̄imbo muṅgu aboedi moat̄ukuni horombo hoaf̄imareamuni, ṅga asu ai ndaiamun̄umbui. ṅga ran̄imboanef̄i s̄ih̄ri h̄ifandar̄ihund̄i ra fifir̄ifembo-h̄undambo ahand̄i Yifiafi Aboedi masemuni. S̄ungunambo ai s̄hef̄imbo aboed̄indeamuna aboedi ham̄indi ṅṅomboayef̄i ras̄imboan̄i ndahum̄undemboyef̄i. Ran̄imbo-an̄imbo s̄ungunambo ai nd̄ur̄umb̄ind̄uhi asu ahambo aboedi ham̄ind-ani mb̄iseimboyei.

Por̄indi God̄imbo d̄idibaf̄ife hoafi

¹⁵⁻¹⁷ Ran̄imboyah̄i asu se Ad̄ukari Sisas̄imbo an̄ihond̄umbo-r̄ihori ar̄ih̄undi, asu ahand̄i nend̄i muṅguambo h̄ipoambo-r̄ihind̄uri ar̄ih̄undi, ran̄i-hoafi ranahambo h̄imbor̄iya hehea, s̄heimboh̄undambo God̄imbo h̄ih̄ifi hoafi k̄ik̄ir̄iham̄indi h̄imboyah̄uh̄i-yah̄ipoani. N̄imbi-n̄imbi s̄heimbo hohoan̄imoyah̄uh̄i Ad̄ukari Sisas̄ Krai-s̄indi God̄ asu s̄hef̄i Aboedi Ham̄indi Ape ahambo d̄idibaf̄i-yaheand̄uhi sahiya, ‘Se aheimbo s̄haf̄i Yifiafi Aboedi dabad̄ur̄uhi, ranambo asu aheimbo d̄iboador̄ihoeimb̄i hohoan̄imo dagad̄ur̄uhi, asu s̄haf̄i hohoan̄imo nafui-ndaf̄ind̄uran̄i ranan̄imbo asu s̄hambo d̄iboadond̄ihi fif̄ind̄ihi-n̄in̄imboane.

18 Ape, se aheimbo ṅgusüfoambe sürühoeimbi hohoani mo dabadürani animbo asu se nini-moatükunimboyo hoafimayafindürü ra ai himboayeri ranahambo fifirimbirihindamboane. Ape, se sihafü nendi ranaheimbo aboedi hamindi niṅgombo diboniyafi hinṅgimarwandürü ranahambo fifirifembo-hündambo fandihawandürü.

19 Asu sihafü ṅginindi adükari hamindi anihondümborihirihündeimbi nindou ranaheimbo fehefembohünda ratüpurüyo arandi ranahambo fifirifembo-hündambo fandihawandürü. Yahurai siheimbohündambo Godimbo didibafiyafe arihandi. Asu Godindi ṅginindi ra akidouyo, ṅga adükari saf-ane.

20 ṅginindi ra sihefimbo ratipurayo ra rahuriane, God ai ranamboyo Krais yifihündi botiriri haya, bogorimborigi ahandi warihondü warani sünambe hinṅgimarira amaru.

21 Krais ai nimoamo saf-ani, ṅga sünambeahindi moatükunü ṅginindeimbi, bogori, ndürümbi ra muṅguambo ahandi hoarehane. Muṅgu-moatükunü ndürümbayo ranambo, ahandi hoarehane, hapondani asu süṅgunambo amboani.

22 God ai muṅgu moatükunü ra Kraisindi hoarehi sihai mbura asu ahandi nend-ayeri ranaheimbo bogorimborigi hinṅgimariri.

23 Kraisindi nendi ra ahandi fi-ane, ṅga ai ahei mbiro-ani. Ai muṅgu moatükunü nafiramündumboani asu ahandi nendi ahambo amboani nafirihori-mindeimboanei.

2

Sihiri yifihündi nahuraimefa God ai yangiri-mareamun†

¹ Horombo se Godindi hoafi himborikoateyeih†, hohoanimo moaruwai süngur†hi marihündi, ran†yei se yifihündi nahurai-mayei.

² Rasimboa se ndani hifin†ndi moaruwai hohoanimo ra süngur†hindüh†, asu moaruwai nendi nimoamo sünambe amarei ahei bogor†ndi hoafi süngur†hi marihündi. Asu haponda ai God†ndi hoafi himborikoate-yeimb† mun†gu hifandarandü†.

³ Horombo sihiri amboani ai ramehind† nahurai-mayef†. Sihiri sihefi hifin†ndi hohoanimo süngur†hundüh† asu nin†-moatükun† sihefi fiambe hohoanimo yifirayo ra rarihu süngur†hu marihündi. Asu bod†mondambo ramefeyo nou, sihef†mbo amboa God ai ng†n†ndi-ndamunüh† t††ir†fo mb†sayamun-amboane.

⁴⁻⁵ Yin†, ro God†ndi hoafi himborikoateyefüh† yifihündi nahurai-yef†, nga God†ndi moani h†poambofe ra adükari ham†nd-ane asu ai sihef†mbo af†ndi ngusüfo pareamunüh† Krais-bab†di yangiri-mareamun†. Ahand† moani h†poambo-nambo yangiri sihef†mbo far†hemunüh† aboedambo-mareamun†.

⁶ Asu sihef†mbo Krais-bab†di yang†reamunüh† sünambe nimoamo h†n†ng†-mareamuna, ai-bab†d†mbo bogor†ndi fond†hü amarefi.

⁷ Ai af†ndi ham†ndi moani h†poambo-reamunüh† Krais†ndi sünguyo sihef†mbo aboed† hohoan†momemun†. Ra koadürümbo-koadürümbo süngunambo nafuimbohünda

Krais-babidi ahandi fondihü nimoamo hiniŋgimareamuni.

⁸ Se anihondumbo-marhind-amboyu asu God ai ahandi hipoambofena aboedambo-mareanduri. God ai moani masagadur-ane siheimbo, nga siheihoi moai rani-moatükuni ra rarihindi.

⁹ God ai moai se aboedi ratupuri ramarihindi rani-mbo hohoanimo-yuhü aboedambo-reanduri. Rani-mayo-wamboane, asu ngiri se siheihoi rani-mbo borindei.

¹⁰ Sihefimo nafiramunühi asu Krais-babidi mamambereamunühi, aboedi hohoanimo süngufembo-hündambo nafimaramunanefi. Horombo God ai aboedi hohoanimo ra hohoanimo-yu masihend-ane, sihiri rasüngufembo-hündambo.

Krais ai Suda-yei ndifo aheimbo mamühimarearu

¹¹ Rani-mboane asu se ndanahambo hohoanimondei. Suda ai ahamundi warina fi-hoiari karu tirihoiemo arundi. Nga seana Suda-yafe ndifo-anei asu moai sihamundi fi-hoiari karu tirihoiemo rundi. Asu Suda ai siheimbo sisi ndi hoafirundurihi seiya fi-hoiari kefe tirihefe-koateyomo-rundeimb-anemo sei dukamarhipuri.

¹² Se ndanahambo hohoanimondei. Horombo se Krais-babidi moai ni-boadei. Se nindou amur-anei, nga se nindou God ai diboniyu hiniŋgimareanduri raniyei-poani. God ai Sudambo horombo hoafimareanduri rasüngumbo aheimbo hoafi firamündü masihendi, nga siheimbo-ana, wani. Se hifi ndanihü ana Godi-koate-aye

asu God siheimbo farihefe-ndürimboayu moai hifandühi nimatei.

¹³ Horombo se Godindi fikimi moai nimboei, nga haponda God ai siheimbo, Sisas Kraisiindi hori raninambo, ai-babidi mamambe-mareandüra, Godindi fikimi animboei.

¹⁴ Kraisi ai Suda, asu Suda-yafe ndifo mamambe-reamunühi, sihefimbo wudimbohünda mafarhemuni. Horombo simbori nginindüriyefühi nimboefimbo asu simbori yiboaruko-firiyefühi rani-moatükun ra giniri nou mbusümo mapaiaro. Kraisi ai simbori nginindüri ra mbusümo kiki-mareandi.

¹⁵ Suda-yafe ahinümbi ai yowani yahomo asu randihindi yahomo marundi, nga Kraisi yifimayu raninambo ahinümbi hohoanimo ra awamarhoayo. Suda asu Suda-yafe ndifo ai-babidi mamambefe-pirimbo, simbori nindou mam nahurai tüküfembohünda Kraisi yifimayua, asu yimbu ai wudimayei.

¹⁶ Ahei simbori nginindüri kiki-fembohünda, asu yimbu mamambefepiri sepirimindi God sowana hombohünda, ai nimi keimbi karhendeimbi fihiyifimayu.

¹⁷ Suda ai Godindi fikimi manimboei, nga Suda-yafe ndifo se ahandi fikimi anguni manimboei, nga Kraisi ai kusü yimbu ranahafembo yahuya, 'Se God-dibo wudindefineandühi asu siheihoari amboa wuindei ndihündi,' mehu

¹⁸ Kraisiindi sünguyo ro Suda, asu se Suda-yafe ndifo Godindi Yifiafi Aboedi raninambo nafi masihemunambo wambo asu sihiri Ape sowana hefi arihündi.

19 Ranimboane asu hapondani ana Suda-yafe ndifo se Godindi himboahü nindou rani-poanimbo asu amuri-yeipoani, nga moani se Godindi nindou yangir-anei asu se munguambo ahandi fikiminindi yangir-anei.

20 Se Godindi wori nahura-anei. Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi, asu Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai hawesafi nahurai-anemo, asu Sisas Krais ai bogimondi nahurai-ani.

21 Krais ai nimi mungu ra mamambemareanda nginindi maningo. God ai wori ra worimbo-randühani adükari tükündifewani asu Adükari ai wandi yangir-ane mbüsümbui.

22 God ai siheimbo amboa Kraisindi nendi asu Krais-babidi mamambe-reandürühi, ahandi Yifiafi ranambe nimarimbohünda wori ra worimboarandi.

3

Por ai Suda-yafe ndifombo aboedi hoafi hoafimendüri

1 Raneahi asu ro Por siheimbohündambo Godimbo hoafiya arihandi. Ro Sisas Kraisindi ratüpuri ratüpuriya, Suda-yafe ndifo siheimbo Godindi hoafi hoafimayahi, raniyo asu wambo karabusi-marundiri.

2 Se ra himborimbeyeyo, God ai siheimbo moani hipoamboreandürühi ahandi hipoambo hohoanimo ra nafuimbohündambo wambo rani-poani ratüpuri masendiri.

3 Ai hohoanimoyu masihendi hoafi ra horombo dibo mengoro, nga haponda ai wambo

hoafi ra weindahi-mareandi. Horombo ro ranimbo akidou sürü papimarhandi.

⁴ Nga se wandi hoafi ra hoeiarhindi ana, se fifindihimboyei, ro Kraismbo diborhündi hoafi mengoro God weindahi-mareandi ra ndorthe fifirimarheandi.

⁵ Horombo God ai ahandi dibo hohoanimo ra moai nindoumbo hoafiyündürü, nga haponda ahandi Yifiafi Aboedi ranai Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi, asu Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi, ranahamumbo hohoanimo ra weindahi nafuimarapuri.

⁶ Diborhündi hoafi God ai weindahimareandi ra ndahurai-ane: Suda-yafe ndifo amboa ahandi aboedi hoafi anihondumbo-arhindi ana, ai sihiri Suda nahurai, Godindi aboedi moatükuni ndahümündeimboyei. Ai-amboa Kraisindi fi-anei. Asu koadürü yangiri ni ngombo God ai horombo hoafimareandi, ranamboa Sisas Kraisindi warisüngunde aheimbo dagadürimbui.

⁷ Ai wambo moani hipoambo-reandirühi, ahandi nginindi sendiri hayambo, ahandi aboedi hoafi hoafimbohündambo ratüpuriyarhandeimbi kamafoareandiri.

⁸ Godindi nendi-yafe mbusümo ro bidifirani hamind-anahi, nga God ai moani hipoambo-reandirühi, ranipoani ratüpurü masendiri. Ro Suda-yafe ndifombo God ai shefimbo afindi hamindi didiboado-reamunühi Krai masemuni ranimbo aboedi hoafi ra hoafiyondürimbohündambo ratüpurü ra masendiri. Nga ahandi aboedambofe hohoanimo afindi hamindi wambo ngiri munguambo fifindihündi.

⁹ God ai mungu moatükuni nafimarandi, nga

horombo hondü peyo-haya hombo ahandi hohoanimo ra dibo mengoro. Nga asu haponda wambo ahandi hohoanimo ra weindahi nafuimbohündambo ratüpurü ra masendiri.

10 God ai hohoanimoyuhü yahuya, 'Sünambeahindi bogorimbo-yafundeimbi asu nginindeimbi ai wandi rani-poani rani-poanimbo ndofe fifirife ra fifiri-mbirundamboane,' yahuhaya Kraisiñdi nendi-yafe warina ranahamumbo nafuirapuruhani.

11 Horombo hondü God ai hohoanimo ra hohoanimoyu masihendi, nga asu sihefi Adükari Sisas Kraisiñdi wari-sünguyu hohoanimo ra, rasüngumareandi.

12 Sihiri Kraisiñdi anihondumbo-rihurühi aibabidi amarefi rani-süngumboane sihiri moani yihimbokoate Godimbo yimiyamboarhuri.

13 Raniyo asu siheimbo hoafiyahandürühi sahea, 'Ro siheimbo mafarthe-heandürambo asu wambo sowahi tinirifo afindi tükefeyo. Nga se ngiri ranimbo ngusüfoambe moaruwaindei, nga raninambo se ndüreimbi-ndeimboyei,' asahi.

Kraisiñdi hipoambofe hohoanimo

14 Raniyo asu ro Apembo yiri yimbu pusirthe nimarimbo didibafiyaha arihandi.

15 Ai sünambeahindi nendi, hifinindi nendi, mamisirü munju ranahei nimindih-ani.

16 Ro ahambo siheimbohündambo didibafiyaha hoafiyahühi, 'Ape, se munju aboedi moatükuni nimindih-anafi, asu sihafü Yifiafi Aboedinambo aheimbo nginindi dabadürani, asu ngusüfoambe nginindi kürühi hehi mbimarei-amboane.

¹⁷ Asu ai Kraisiṁbo anihondüṁbo-arīhorī rananiṁbo, ahei ṅgusüfoambe mbiṁarindür-amboane. Ai ṅgusüfo pefe hohoaniṁo ranambe, ṅginiṁdiṁbiṁimboei-amboane, niṁmi aharī hifambe haniṁ ṅginiṁdiṁbiṁ anīṅgo nou.

¹⁸ Rananiṁbo ai nafindihümündihī asu Kraisiṁdiṁbiṁ ṅgusüfo pefe ra, Godiṁdiṁbiṁ nendiṁbiṁdiṁbo muṅguambo, diṁboadondiṁbiṁ fifiriṁbiṁriṁhindamboane. ṅgusüfo pefe ra afindiṁbiṁ hamindiṁbiṁ hayambo, hoandarī, haniṁ, ho asu hafomboane.

¹⁹ Yiniṁ, ai ahandiṁbiṁ ṅgusüfo pefe fifiriṁbiṁriṁhindamboane, ṅga nindou ṅgiriṁbiṁ ṅgusüfo pefe ra muṅgu hamindiṁbiṁ fifindiṁbiṁhindī. Ai ra fifindiṁbiṁhindaniṁ, siṁhafiṁbiṁ aboediṁbiṁ hohoaniṁo aheimbo hafo tükündifemboe siṁhafiṁbiṁ ṅgusüfoambe hafo tükümeṁfeyo nou, asahiṁ.

²⁰ God ai ṅginiṁdiṁbiṁ-ani. Asu niṁniṁmoatükuniṁbiṁ siṁhiriṁbiṁ ahambo düduwehundo, asu hohoaniṁoayefiṁbiṁ ra, Godiṁdiṁbiṁ ṅginiṁdiṁbiṁ ai ṅgasüṁdeamboane. ṅga hapo ṅginiṁdiṁbiṁ ra siṁhefiṁbiṁ ṅgusüfoambe ratüṁpuriṁbiṁ arandiṁbiṁ.

²¹ Kraisiṁdiṁbiṁ nendiṁbiṁ Godiṁbo, koadürümbo-koadürümbo aboed-ani, mbiṁsei-amboane. Anihond-ane.

4

Kraisiṁdiṁbiṁ fi mam-ane

¹ Ro Adükariṁdiṁbiṁ ratüṁpuriṁbiṁ süṅguyahiṁbiṁ karabusimeheandiṁbiṁ. God ai siṁheimbo ahandiṁbiṁ mbumundiṁbiṁ hohoaniṁo süṅgufembo yahuhaya mborai siṁnei mehundüriṁbiṁ. Ranimboane asu ro siṁheimbo hütihütiarīharü se Godiṁdiṁbiṁ mbumundiṁbiṁ hohoaniṁo ra ndondiṁbiṁ süṅgundiṁbiṁ ṅgei asahiṁ.

2 Se siheichoari fi hifinambofe, wara hoafendühife asu tihirifo tükündifewani moanane yaho hohoanimo ra süngundhi ngei. Asu Kristen bidifiri ai siheimbo tihirifo ndehindürani-wani, se moanane mbisei hehi, ranaheimbo ngusüfo pandhinduri.

3 Nga Yifafi Aboedi ai diboado-mareamuna asu shiri hohoanimo mam süngufeihü wudiwudife-mbohünda wofi ninini-moatükuni mamambere hühareandi nou. Nga se mam yahurai hohoanimo-animbo tihirifondeihi süngundhindi.

4 Kraisindi fi mam-ane asu Godindi Yifafi mam-ane. Asu God ai shefimbo 'Mborai ro siheimbo aboedambo-fendürimbo ra hibadühi nimandei,' mehu rani-moatükuni mam rana-hamboane hifandarhundü.

5 Adükari mam-ani, Kraisimbo anihondümbofe hohoanimo mam-ane asu hundürümbo hohoanimo ra mam-ane.

6 Asu God mam-ani, nindou munquambo-yei Ape-ani, munquambo-yei Adükar-ani asu ai munquambo-yei mbusümo ratüpurü arandi, asu munquambo moatükuni rani-mbusümo amaru.

7 Krai ai ahandi afindi hamindi moani hipoambofe hohoanimo ra rani-poanimbo aboedi ratüpurü shefimbo simogodi yimbumareamuni.

8 Ranahambo Godindi hoafi ai yahoya, 'Ai ahandi hürütümbimbo ngasündiri mburambo, nindou yifarambe ngasündimareapuri ai sepürimündü haya, nimoamo hamindi hafuhü, asu nindumbo aboedi moatükuni masagaduri,'

meho.

⁹ Mami hoafi 'ai mahafu' ra nungufimboyu mahafuwa? Ranane ra, ai rahurai-ane, ai moai sünambe nimoamo yangir+ hafu, nga boatei kusü mbura hifini hifambe-ambe ragu hamindi amboa mahanu.

¹⁰ Nindou mahanu ra, mami ranaiyu asu sünambe nimoamo hamindi mahafu, munguambo hifi, sünü ranifih+ niŋgombo-mayo ranimbo.

¹¹ Ai ahandihoari bidifirambo ahandi hoafi semindi ho ratupuri+ ra sagapuri, bidifirambo Godindi hoafi hoafimbo ratupuri+ ra sagapuri, bidifirambo ho aboedi hoafi hoafiyorambo ratupuri+ asu bidifirambo ahandi nendi ranaheimbo moanguindurimbo asu yamundifembo ratupuri+ ra masagapuri+.

¹² Krais ai ahandi fi ra afindi kokoendühi+ asu ngindimbeyowa yahuhaya Godindi nendambo farife ratupuri+ ranimbo diboado-fembohündambo rani-poanimbo ratupuri+ ra masagaduri+.

¹³ Sihiri+ randihu ngefombo, Godindi nimori wudi poapondihu anihondumbo ndihurihumbo fifindi huruhi, mami hohoanimo süngundihumboyefi. Sihiri+ randihundühi, Krais nahurai diboadori+ hehundeimb+ hondü nimboemboyefi+ nimori heimbo nginar+ hehindi nou.

¹⁴ Sihiri+ randihundani, ngiri+ nimoakidibou nahurai nmandefi. Asu nindou ai sihefimbo mamikarambo simbori+ yamundife hoafinambo tikai hoafindi+ hümunani+ sihiri+ ahei hohoanimo ra ngiri+ süngundihundi. Nindou ai tikai

hoafi süngufembo-hündambo ai hoafi nafirihi rihünduhanei. Asu ahei tikai yamundife hoafi ra ngiri sihefimbo yamundihimunühi werinambo nimi fondamindi ho fondamindi ho arandi nahuraindefi.

¹⁵ Wanı, nga sihiri nindoumbo ngüsüfo pandihu ngefühi, asu anihondü hoafi hoafinda-hündürimboane. Asu sihiri Krais-babidimbo afindikokoe nahurai nindou adükarı dıboadorı-hehundeimbi-ndefomboane. Nga ai sihefi mbıro-ani.

¹⁶ Mbıro ranai fi-safi munğu hıfandarandı asu mandüharı ai fi munğu türe-türe arandı. Asu fi-safi napo ngörü-ngoanıni, ngörü-ngoanıni, ahei ratüpurı wudıpoapondıhi ratüpurındeianı asu fi afındı kokoendühi ngüsüfo pefenambo ngınındı tükündifemboe.

Anihondümbö-rihindeimbi ai simborı hohoanımo sünguarıhındı

¹⁷ Ranımböane asu siheimbo Adükarındı süngu ahını hoafayahandürı nda, se Godımbö fıfırıfe-koateyeimbi-yafe hohoanımo ra asükaindei süngundıhimboyei, nga ahei hohoanımo ra nımındı fıfırıfe-koate-ane.

¹⁸ Asu ai ngüsüfoambe dıboadofe fıfırıfe-koateyeimb-aneı. Asu Godındı-mayo yangrı nıngombo ra ranıkoate-aneı. Sapo ai ngüsüfo hohoanımo-koate-aneı asu hımböambe hımborı-koate-aneı.

¹⁹ Ahei moaruwai hohoanımo ranahambo amoanıngı-koate hohoanımo yangrı süngurıhi arıhündı. Asu ngüsüfo hıhırı wakrıhi kürıhi hehi, hohoanımo moaruwai hamındı ra yahu-rambo hımböyeihı sünguarıhındı.

20 Nga siheimbo Kraisimbo horombo yamundi+marundüri ranana yahuraiyopoani.

21 Krais ranahambo hoafi himbormayeisi, nga se ahambo sünguri+horani Sisasimbo anihondü aboedi hoafi ra siheimbo yamundi+marundüri.

22 Se sihei horombodidi ngusüfoambe hohoanimo ra raguanambo-fembo yamundi+marundüri. Ai siheimbo hifandirandüri marandamboyei asu se moaruwai hohoanimo süngurihi marihündi. Horombodidi hohoanimo ra nindoumbo tikarehaya ngusüfoambe botireandüri arandi, nga ai aheimbo awarihendüri arandi.

23 Nga sihei ngusüfoambe ra simbori tükümbife-ndüramboane.

24 Asu se simbori hohoanimo ra ndahümündi kiki+boadihindi, nga hohoanimo simbori ra God ai ahandihoari ramareanda ahandi hohoanimo yahurai tüküme Feyo. Simbori hohoanimo ra sürühoeimbi asu aboedi diboadori+hoeyoweimbi hond-ane.

25 Ranimboane asu se tikai hoafi hohoanimo ra hiningindihindi. Nga wandafi mamimbo anihondumbo yangiri hoafindei, nimboe sihiri mungu Kraisindi fi-ane fi.

26 Se nginindindeiani hibadihümbo, nga se moaruwai hohoanimo-ndeimboyei. Se mam nginindindei ngeimbo hüfihamindi hündamindimboe, nga yowan.

27 Se Satanimbo naf nafindi-hehimboyei.

28 Hübuhün nendi asükaiyo hübuhün+mbopoani, nga yimbukoari warinambo ratüperi aboedi ratüperiyo mburimbo-animbo kaki asu sesi semindi

mburimbo, nindou mbonimbo-arihümündi aheimbo farifehe-ndürimboane.

²⁹ Se moaruwai hoafi hoafindeimboyei, nga nindou farifehe-mbohündambo asu ngineminbürimbo aboedi hoafi yangiri hoafindeian-animbo, asu sihei hoafi ra ahei hohanimoambe mbonimbo-arihümündi ranahambo didiboado-ndearümboe.

³⁰ Se moaruwai hohanimo ra refe-poani, nga Yifiafi Aboedi ai afindi hohanimondomboe. God ai siheimbo dibonimayundüri asu ra nafuimbohünda Yifiafi Aboedi masagadüri. Rananimbo se wudipoaporihififirihindi bidifirani si tüküfeyo-ambe God ai siheimbo aboedambo-ndearümbui.

³¹ Ngusüfoambe yiboarukofimbi, nginindi hoafümbi, paipaife hoafümbi, tirifoefe hoafümbi, asu ngusüfoambe moaruwaimbofe hoafi munju hohanimo moaruwai ra hinnginidihindi.

³² Nga se wandafi mamimbo hipoambo-ndihindürühi asu afufurifoefimbi hohanimo hohanimo-ndahündüri. Bodimondi ai siheimbo moaruwai hohanimondeiani, asu moaruwai hohanimo ranahambo amboawiyeyi mbisei God ai Kraisindi süngu sihei hohanimo moaruwai ranahambo amboawiyeyi mehu nou.

5

Sihiri sihi yangirihi ngefimboane

¹ Se Godindi nimor-anei, asu siheimbo hohanimo pamareandüri. Ranimboane asu se ai ahandi hohanimoayu nahurai ra süngundihindi.

2 Se ngusüfo pandihi ndühündi, Krais ai sihefimbo ramareamuni nou. Siheimbo farifehe-mbohünda yifiyuhü, ahandi fi Godimbo masagado ahambo hihifi-hihifimbohündambo nindou sesi asu aboedi fisanjarümbi moatükuni Godimbo asayo nahurai.

3 Nimorehi sisihimo, animindihoandi birabiri, ngusüfo moaruwai hohoanimo, hohoani hohoanimo, moaruwai hohoanimo mungu ra ngiri sihei mbusümo nimando, nimboe se Godindi sürühoeimb nindou-anei.

4 Se hohoanimo-koate hoafi, amoanngümbi hoafi, asu sisiindi hoafi, hoafindeimboyei. Hoafi ra refembo aboedi-yopoani, nga Godimbo hihifimbo aboed-ane.

5 Se ra fifirihindi! Nimorehi sisihimombü, anamindihoandi birabireimbi, hohoanümbü, ngiri Krais God nginindi hifandarinand ranambeahi ngei. Nga asu hohoani hohoanimo ra tikai godimbo süngufe randeimb-ane.

6 Se hibadihumbo, nga nindou siheimbo hihindi hoafi rani-süngu ndahümündihündüri ngeimboyei. Nga asu nindou Godindi hoafi ranahambo gigrana-mboarhindi ana, asu God ai ranaheimbo nginindandürimbui.

7 Nga se ai-babidimbo wuðindeimboyei.

8 Horombo se nimbokoani nahurai mamarei, nga asu haponda se Adükarindi nimorimboyahi mburihumbo asu sihi aniboadei. Rananimbo asu se sirihündi nindou rawehindi nou randihindi.

9 Aboedi hohoanimo, diboardefe hohoanimo, anihondümbofe hohoanimo ra si ai botimareand-ane.

10 Nine hohoanimo Adükari ai yifirayu rana-

hanambo kokondihündi.

¹¹ Nindou ai nimbokoani hahabodei arihündi, ra-babidimbo se ngeimboyei, nga asu rani hohoanimo ranana ngiri hisi aboedi hisindo, nga wani. Nga se hohoanimo ra weindahindhindi.

¹² Nindou ranai moaruwai hohoanimo dibo ratipurayei arihündi ranahambo hoafimbo ro amoaninngayahi.

¹³ Mungua hohoanimo ra sihi tükefeyo rana-handi nimindhündi ra weindah-reandühane.

¹⁴ Asu hohoanimo ra weindah-ndifewani nindou ai ahandi nimindi fifirindhimboyei. Nga asu ranimboane hoafi nda hoafayo,

‘Nindou se apoei ra se botindahindi,
asu yifihündi hininngindhindi.

Rananimbo asu Krais ai sihei wami sindumbui,’
meho.

¹⁵ Se sihei ahabodei ra hibadihumbo. Se nindou hohoanimo-koate ahabodei nahurai ngeimboyei, nga fifirihindeimbi ahei rahurai ngei.

¹⁶ Haponda moaruwai hohoanimo engoro, ranimboane asu aboedi ratupuri nafi engoro ana, asu se ra süngundihindi.

¹⁷ Ranimboane asu se hihindi-hihindi-ndeimboyei, nga ranimboane se wudipoapondihifi fifindhindi hohoanimo Adükarai ai ahandihoari yifirayu rasüngu.

¹⁸ Se bia hoe ndimindei hehi, mamikari hohoanimo-ndeimboyei, nga ai siheimbo moaruwaimbo-ndearümboe. Nga se Yifiafi Aboedi ai siheimbo hifandimbi-ramun-amboane mbisei.

¹⁹ Se wandafi mamibabidi wataporimbo-ndühündühi bukambeahindi herü asu Sisasimbo

kakisaombo herü asu Yifiafi Aboedindi-mayo herü hoafi raninambo wataporimbondi-hü ndühündi. Asu ngusüfoambe Adükarimbo hohoanimondeihî adükar-ani mbisei hehi herüna hori-horindihorî ndühündi.

²⁰ Nîmbi-nîmbisi se mungua moatükunî rana-hambo Ape Godimbo hîhîfindihorî ndühündi sîhefi Adükari Sisas Kraisindi wari-süngu.

Nîmorehî nindowenihî ahafe hoaf-ane nda

²¹ Se Kraisimbo ahînindeihî ngoründi hoarehîndei.

²² Nîmorehî, se sîhei nindowenihî-yafe hoarehîndei, se Adükarimbo rawehindi nou.

²³ Nga nîmboe, nindowenihî ai nîmorehî hîfandarandi, asu ahandî mbîro-ani, Krais ai ahandî nendi hîfandîrandî asu ahandî mbîroayu nou. Kraisindi nendi ai ahandî fi-anei, asu ai aheimbo aboedambo-reandürî-randeimb-ani.

²⁴ Ranane asu nîmorehî se nindowenihî-yafe hoarehîndei, Kraisindi nendi ahandî hoarehayei nou.

²⁵ Nindowenihî, se sîhamundi nîmorehî ranaheimbo ngusüfo pandundürî, Krais ai ahandî nendambo ngusüfo pareandürühimbo aheimbohündambo yîfîmayu nou.

²⁶ Krais ai aheimbo Godimbo yangîrî saimbohünda ramefiyu. Ai ahandî hoafinambo hoenambo nahurai ahandî nendimbo hundürümarandüra aboedîmayei.

²⁷ Krais ai ahandî nendambo ahandî himboahü aboedî hamîndîmbeyeia yahuhayambo yîfîmayu. Ai sürühoeimbi, hütî-koateyeimbü, moaruwai hohoanîmo-koate, aboedî yangîrî

mbidiboadia yahuhaya diboadofembohünda yifimayu.

²⁸ Mami rani-süngumbo-animbo nindowenihí síhamundi nimorehimbo ngusüfo pandundüri, síhamundi fimbo ngusüfo pararundi nou. Nga asu nindowenihí ai ahandí nimorehi ngusüfo pare arandi ana, ai ahandí fimbo ngusüfo pare arandi.

²⁹⁻³⁰ Nindou ai ngiri ahandí fimbo yi boarukondeandi, nga wani. Nga ai ahandí fimbo diboadoreandühi, sesi moanguirandühani. Kraisi ai ahandí nendambo yahurai rawareandi nimboe sapo síhiri ahandí fi safi bidifiri nahurai-anehi.

³¹ Godindi hoafi yare hoafimayo, 'Ranane asu nindowenihí ahandí hondafindi hini ngindeapiri haya, nimorehi-dibo niman dimboyafe asu yimbu ai-anafe fi mamandamboyafe,' meho.

³² Diborihindi hoafi ra ndorihoyoweimb-ane, nga ro rarihe hohoanimoayahi, hoafi ra Kraisi ahandí nendi-babidi ranahambo hoafimayo.

³³ Nga asu síhefimbo kameihíyo yare hoafimayo, 'Se síhamundi nimorehimbo ngusüfo pandundüri, se mamami síhamundihoari ngusüfo pararundi nou. Nga asu mare nimorehi ai ahandí nindowenihimbo ahinindo.

6

Nimoakidibou asu hondafindi aheimbo hoafane nda

¹ Nimoakidibou, se Adükarindi hohoanimo süngundi hindühi, síhei meape-yafe hoafi

himboringdeihî ra süngundîhindi. Hohoanimo ra diboadorihoeimbi hohoanimo-ane.

²⁻³ Godîndî hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Se sihei meapembo ahinîndei,' meho. Ahinümbi hoafi ra God ai weangurühî horombonambore rani bitapire masihendi. 'Se randîhindani rananimo se aboedi yangri niboadeimbo, asu hifi ndanîhü gedühî nimboeimboyei,' meho.

⁴ Nga boagri, se sihei nimorambo nginîndî himbondîhehindüra nimori ai ngusüfoambe nginîndî-ndeimboyei, nga yowanî. Nga Adükariîndî hoafi ra diboado-ndîhindürühî yamundîhindürî.

Moani ratüpurîyei-rîhündeimbi asu hifandîru-rundeimbi aheimbo hoaf-ane nda

⁵ Moani ratüpurîyei-rîhündeimbi, se sihei hifandîru-rundeimbiimbo ahinîndeihi yihimbo sisiîndahindühî ahamundî hoafi himborîndei. Moani mamî aboedi hohoanimo süngundîhindühî, ahamundî hoafi himborîndei, se Kraisiîndî hoafi rawehindî nou.

⁶ Ai sihei ratüpurî ranahambo aboed-ane mbisimonda mbisei hehi ahamundî himboahü yangri aboedi ratüpurî-ndeimboyei, nga yowanî. Se Kraisiîndî moani ratüpurîyei-rîhündeimbi nahurai niboadeimbo ninimoatükunî God ai yifrayu ra hihifi-hihifîndeihi süngundîhindi.

⁷ Se hihifi-hihifîndeihi, moani ratüpurî ra diboadondîhi ratüpurîndei. Se nindoumbo ratüpurîyei nahurai-yopoani, nga Adükariimbo ratüpurîyei nahurai ratüpurîndei.

8 Se ra fifirihindi, Adükari ai ahandi takini ratüpurıyei-rihündeimbi asu moani ratüpurıyei-rihündeimbi aheimbo munğuambo dagadürimbui.

9 Hifandıru-rundeimbi, se sıhamundi moani ratüpurıyei-rihündeimbimbo aboedi-aboedındündürı, nga se aheimbo ngınındi hoafındimboemo. Adükari ai sünambe amaru ra, sıhamundi asu ahei munğuambo hifandırandüreimb-ani. Asu ai moai nindou ngorumbo ngorü-poani ngorü-poani hohoanımoı, nga ahandi himboahü mam-anei.

Anıhondumbo-rıhindeimbi ai Godındı ami nahurı-anei

10 Asu hapoana ro hoafı nda munğufembo samboanahi. Adükari ai ngınınd-ani asu ahandi ngınındınambo ngınındi nıboadei.

11 Se Godındı-mayo yıfiarımbo napo ra ndahümüندی hehimbo Satan ai sıheimbo sısıhımo-ndandüranı ngınındi nımböei.

12 Nga asu sıhırı moai nindou-babıdımbö yangrı yıfiarıyefühi-yefıpoanı, nga munğu moaruwai nendi sünambe amarei rababıdımböanefı yıfiarayefı. Moaruwai nendi-yafe bogorı, ngınındi nendi, asu hıfınındi moaruwai hohoanımo ra hıfandundeimbi munğuambo ai-babıdımbö yıfiarıyefı arıhündi.

13 Ranımböane asu Godındı-mayo yıfiarımbo napo ra ndahümüندی. Rananambo asu moaruwai tükündıfewanı, se ngınındi nıboadeimbo yıfiarındeı ngeimbo, se harındıhehi nıboadeimboı.

14 Yiñi, se randihi niñoadei, anihondü hohoanimo rananambo sihei botifohü retimbondihi güdühindi. Asu sürühoembi hohoanimo rananambo nimehoari nahurai güdühindi.

15 Godindi hoafi aboedi hoafimbo diñoadondihi hehi nimeidei. God ai nindou-babiñi wudimbo yahumboani hoafi ra su nahurai güdühindi.

16 Muñgumbo moatükuni ra ndahümündi hehi Godimbo anihondümbo-fembo hohoanimo ran-amboa nimefumi nahurai ndahümündi mbundihumbo, rananimbo Satanindi yifari hai ra pakandihendi.

17 God ai siheimbo aboedambo-mareandüri, ranambo yifariñimbo at ra kikiñoadihindi. Godindi hoafi ra Yifafi Aboeindi nimeri nahurai-ane, se ra ndahümündi.

18 Nimeñi-nimeñi Yifafi Aboeindi nginindinambo se didibafinadahindühi ranipoanimo didibafife ranambo Godimbo düdudahindühi se fandihawamuni mbeñi ndühindi. Se ngiri afurindihindi, nga nimeñi-nimeñi Godindi nendimbohündambo ahambo didibafindei.

19 Se ndandihidi didibafinadahindi: God ai wambo hoafi ndendirani ro yihimbokoate nimeboambo ahandi diñoriñindi aboedi hoafi weindahi-mareandi ra hoafindamboyah.

20 Ro Godindi aboedi hoafi ra hoafiyarihandeimb-anahi raniyahi, asu ro ranimbohündambo karabusi-meheandi. Nga se wambohünda Godimbo didibafindeian-animbo, ro yihimbokoate aboedi hoafi ra hoafindamboane God ai yifirayu süngu.

Bidifirana hoafi

²¹ Tikikus sihefi wandafi asu Adükarindi diboadore ratüpuriyu-randeimbi ai hoafindündürimbui ro ratipurayahı asu nüngurıheamboyahı anıamboahı ranıambo se-amboa diboadondıhi fifirındıhimboyei.

²² Ranımboyahı ahambo koarıhehina asüfu, ro nınüngu-yahumboyefı anıboadefı ranıambo-hündambo fifirındıhimboyei. Asu ai ngusüfoambe kıkımo-boadearümbui.

²³ Ape God asu Adükarı Sisas Krais ai, se muᅅgu wandafi mamıambo ngusüfo pefe hohoanımo, anıhondümbofe hohoanımo, ngusüfoambe afurıfe kife hohoanımo mbıseneand-amboane.

²⁴ Nındou sihefi Adükarı Sisas Kraisıambo ngusüfo parıhorı arıhündı, ranaheimbo God ai moanı hıpoambo-mbıreandür-amboane.

Godꞏndꞏ Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3